

Науковий керівник:

Припутень Д.С.,

д.ю.н., професор, професор кафедри
загальноправових дисциплін Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

м. Дніпро, Україна

Давидова Є.О.

студентка Навчально-наукового інституту права та інноваційної освіти
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна

ЕВОЛЮЦІЯ ТА МІСЦЕ ПРАВ ЛЮДИНИ У ПРАВІ ЄС

За останні п'ять століть на Землі відбулося близько 15 000 воєн, які забрали життя майже 4 мільярдів людей — це дві третини нинішнього населення планети. Смерть і руйнування були і залишаються партнерами у війні. Трагічна історія Карфагена зникла з лиця землі і багато разів повторювалася протягом століть. Сучасне міжнародне право в основному сформувалося в середині 20 століття, знайшло своє втілення в Європейському Союзі, відкрило нову еру правового регулювання міжнародних відносин і закріпило найважливіші принципи міжнародного права.

На перших етапах своєї діяльності ЄС не приділяв значної уваги питанням захисту прав людини в об'єднанні. Вважалося, що ці питання перебувають поза межами економічної інтеграції, що знайшло своє відображення як у відсутності переліку прав людини в установчих договорах про Європейські Співтовариства, так і в рішеннях Суду ЄС (справи 1/58 Stark [1958]; 36–38, 40 Geitling [1960]). Дана тема є складною та багатогранною, її досліджували такі вчені, а саме: Гердеген М,М. Марченко, Кашкин С.Ю, О. В. Філонов, В. П. Філонов, В. М. Бесчастний

Як зазначалося, у минулому законодавство ЄС фактично не містило письмового переліку основних прав. Винятком є преамбула Договору про Співтовариство 1957 року, в якому згадується, що засновники Співтовариства мали на меті створення найтіснішого союзу в історії європейських народів, а також збереження та зміцнення миру та свободи в Європі, а також мистецтва.

Стаття 141 Договору про Співтовариство, яка забороняє виплату різної винагороди чоловікам і жінкам за рівну або рівну працю [1, с.11-19].

Договір про Співтовариство від 1957 року також містив розділ про вільне пересування працівників з самого початку, де говорилося про право на вільне пересування в межах ЄС для осіб, які працюють у державах-членах ЄС. Але ці положення договору мають і суто економічну основу (вільне пересування працівників стоїть на одній лінії з вільним переміщенням товарів). Якщо спочатку сфера захисту прав людини вважалася абсолютно не характерною для правового порядку, який завжди базувався на економічних засадах, ця позиція дещо змінилася за останні 40 років, чого можна досягти через політичну та економічну взаємодію країни Європи. Постійний акцент робиться на прагненні дотримуватися та поважати основні права та свободи та їх важливість у житті громади.

Наприклад у спільній заяві Європейського Парламенту, Ради Міністрів і Європейської Комісії від 5 квітня 1977 р., а також у посиланні на раніше досягнутий правовий захист, закріплений в преамбулі Єдиного Європейського Акта 1986 р.⁵ та Декларації основних прав і свобод Європейського Парламенту від 12 квітня 1989 р. Крім того, у 1986 році ці агентства прийняли спільну заяву проти расизму та ксенофобії [2].

Однак жоден із цих документів не має обов'язкової юридичної сили, і Європейський суд не зобов'язаний їх розглядати, а може лише використовувати як «переконливе джерело». 3-4 червня 1999 року в Кельні (Німеччина) Європейська рада прийняла рішення про створення Хартії основних прав ЄС. У своїх висновках Рада Європи пояснила необхідність Хартії основних прав в ЄС, необхідність зробити пріоритет і важливість цих прав більш видимими та видимими для громадян ЄС.

Рада Європи в Кельні вирішила, що ця Хартія містить основні права і свободи, а також основні процесуальні права, гарантовані Конвенцією про захист прав людини та основних свобод, і містить основні права, які застосовуються лише до громадян ЄС, і що це має враховувати враховувати

європейські економічні та соціальні права, що містяться в Соціальній хартії та Хартії Співтовариства про основні соціальні права працівників, оскільки вони не просто встановлюють цілі дій профспілок. Європейська Рада також вирішила, що зазначена Хартія основних прав ЄС повинна бути розроблена органом, що складався б з представників глав держав та урядів, Голови Комісії, а також членів Європейського Парламенту і національних парламентів.

Цей орган відомий під назвою **Європейський Конвент**. Він був створений на Європейській Раді в Тампері (Фінляндія) 15 - 16 жовтня 1999 р. Його завдання були визначені мандатами (розпорядженнями), отриманими в Колоні і Тампері, зокрема такі з них є особливо важливими: 1) Європейський Конвент не є міжурядовою конференцією в тому значенні, яке визначено в Договорі ЄС; 2) він не має повноважень для того, щоб змінити або послабити Європейський Союз [3,с.161-167].

У зв'язку з цим Економічно-соціальний комітет підкреслює, що обов'язковий характер Хартії основних прав забезпечить додатковий вимір ЄС як «регіону свободи, безпеки та справедливості», в якому ЄС офіційно зобов'язується «ЄС Офіційне прийняття таких зобов'язань є важливою ситуацією напередодні майбутнього розширення ЄС і в контексті глобалізації».

Що стосується змісту Хартії основних прав ЄС, Рада Європи в Кельні перераховує лише мінімальні стандарти, хоча положення Хартії, безумовно, виходять за рамки Європейської конвенції. У своєму вступному слові до Європейської конвенції Роман Герцог зазначив, що настав час визначити зобов'язання ЄС перед своїми громадянами, які не повинні опускатися нижче статусу зобов'язань, зафіксованих у конституціях держав-членів ЄС.

Список використаних джерел:

1. Добрянський С. Конституційно-правове забезпечення основоположних прав людини: можливості удосконалення. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2012. Випуск 55. С. 11–19.

2. Сало В. І. Внутрішні функції держави в умовах членства в Європейському Союзі : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Х., 2001. 198 с.

4. Халаджи В. В. Європейська політика сусідства – причини її появи, еволюція та подальші перспективи розвитку. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Київ, 2011. Вип. 51. С. 619–623

3. Венецька О. Хартія фундаментальних прав Європейського Союзу та Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: проблема взаємодії. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2007. Вип. 38. С. 161–167.